

Слободан Јовић

ПОЕЗИЈА ОПСТАЈЕ

Бог извирује у свијет. Најчешће само кроз неку рупу. Бог се повукао у мишју рупу, док Сатана предводи и напредује путем који *нема алтернативу*, ка истом таквом циљу. Преовладава овоземаљски принцип који Сатана промовише, возећи се у скупоцјеној лимузини, машући бијелим рукавицама. Чист и стерилизован. За њим каска Христос на магарету, апсолутно неконкурентан, неуклопив и нетржишан, као поезија. Пјесник је аутсајдер који на сајму аутомобила продаје магарца. Остаје аутсајдер, без обзира што је можда на том магарету Христос ушао у Јерусалим.

Поезија опстаје и у варошима гдје све се заснива на упрошћеној рачуници, на сабирању и одузимању до десет. И ту се прокраде стих, огрије нас осмјех жене са посмртнице. Шарена марама и смјешак који се не виђа у овом свијету, који је дошао из оностраности, да нас подржи и охрабри.

Свијет је магнеитофонска шрака која емитује поезију. Треба само заслати, послушнути и загледати се у себе и око себе. Неко је посјекао букве које су живјеле стотину година... Ондје преко пута препузава даждевњак... Погребници одлазе на посао, али њихов гепек, тијесан је да би се

смјестио копачки алат. Смрт увијек изнађе начин да уђе у видно поље, у кадар, и да ради по неком свом скривеном програму, потпуно различитом од нашег.

Какво вријеме, њаква и знамења. Некада су поред пута биле чесма и клупа. Да намјерник застане и окрепи се. Сада поред пута наилазимо на отпатке и сметљишта. То је наша савјест коју потискујемо и затрпавамо, са којом увијек направимо компромис, а компромис је почетак свих зала. Једном сам поред пута нашао одбачену штаку. И поезија је једна невидљива штака, помагало. Желим да вјерујем да ју је одбацио неко након што је прочитао пјесничку књигу.

Песма треба шошло да се облачи... да шћишии плућа од њрехладе (Корнхаузер). Не једном сам се увјерио у истинитост ових стихова. Често сам у џеп стављао пјесничку књигу, да бих се осјећао сигурније, топлије.

КУПИНЕ

У закоровљеном дворишту
само два споменика.

Трње и шибље
до кровова досежу.

Испред капије дозреle купине
нуде се.

Домаћини нас и уснули,
из гробова, дарују.

У ЈЕЗИКУ

Повриједио сам жабу,
косећи, нехотице;

не знам да ли је
рана била кобна?

Зато морам
да напишем пјесму,

да би зацијелила,
у језику.

ЈЕСЕН

Опало лишће
свједочи
да стабла су
још једну јесен
прочитала.

И звук моторне тестере
као да у моје
месо засијеца.

УЗОР

Имати за узор краву,
биће то моја лична
света животиња,

што без муке
под ледом воду пије
облизујући се потом,

и снежну вијавицу
испрати само
трептајем очног капка.

Имати паметне очи,
безазлен поглед,
једноставно, бити добар.

ПРИСЛОНИХ УВО

На кравље груди
да бих
кроз сплетове ребара,
нерава, меса и коже
ослушнуо
отуда ми упућену
поруку пријатељства.

МАЧКА

Сваког јутра
у двориште
установе у којој радим
свраћа мачка.

На пола дијелим кифлу,
пола за себе, а пола
за моју бесловесну пријатељицу.

Из дана у дан
њој припада све већи,
мени – све мањи дио.

На крају,
када у мојој руци
не остане ништа,
схватим да сам коначно сит.

НЕИЗВИЈЕСНОСТ

Корачаш сеоском стазом,
гдје је наизглед пустош,
али и ту је
густ шумски саобраћај,

а када зачујеш
крцкање под стопалом
понадаш се
да је то орах,
а не пуж.

ОДЈЕЋА

Никада нисам облачио
одјећу од коже.

Радије бих се огртао
каквим плетивом

не би ли ме огријао
дах јагњета

и мајчина плетићка игла боцнула
ако кренем странпутицом.

ПОТРАГА

У новембарско предвечерје
нас неколико комшија
кренусмо у потрагу
за одбјеглим стадом.

За неколика часа
не знадох јесам ли трагач
или изгубљена овца коју траже,
и којој се, нађу ли је,
неће имати ко да обрадује.

ТО МЈЕСТО

У свијету
из којег је прогнана
племенита дивљач
пронађох срнин лог,
сада могу рећи:

*Ходиће да видиће
мјесто гдје је лежао Господ.*

У хладним данима
што слиједе
овај ће ме призор
утопљавати.

ЈАГЊЕ

Између двије
бодљикаве жице
јагње истурило главу
и посматра ломачу
што се за њега спрема.

Оно у томе
не види ништа чудно
јер вјерује

да ватра постоји
да би се крај ње огријало.

НИШТА ВЕЛИКО

Не нађох поезију
у програму књижевне вечери,
само распричаност,
расипање ријечи и смисла.

Али је нађох
у безубом и немуштом
осмјеху глувонијеме жене
која је нудила гестовну азбуку
на чијем наличју је писало:
*пошишовани, не изражим
ништа велико,
већ једну малу помоћ...*

Кажем, можда је то
била поезија,
а можда и анђео, лично.

ПОКЛОН

Гледао сам војника
како у неком
напуштеном дворишту
бајонетом, на коме су
уочљиве мрље од крви,
одсијеца стабљике руже
и каже *ово је за моју жену.*

КВОЧКА

Био је рат
и друга војска је
заузела имање.

На коме
кокодаче квочка
и пијучу пилићи,

али они су
заштићени
блаженим незнањем...

Незаинтересовани
за промјену
ратне среће.

Говорим о њима,
јер једино то могу
кад о страдању је ријеч.

За друго сам немоћан.

САВРЕМЕНИ ЧОВЈЕК

То је онај
у фитнес центру
што журно корача
на покретној траци
али се не помјера с мјеста
и не стиже нигдје.

БРЗА ПОШТА

Запаковао сам књигу
коју сада отпакујем,
јер је не могу послати
примаоцу-пријатељу,

зато што је црни коверат
који му је послала смрт
са ознаком *хитно*
био бржи.

ТЕШКО

Тешко је живјети
у граду у коме је
најрадосније лице,

лице жене,
уоквирено шареном марамом,
које те гледа
са посмртнице.

ПОХВАЛА ЛУДОСТИ

У прадавно доба
исти кријумчар је
међу мој неписмени
и претужни народ
у једном цаку
букваре и алкохол допремао.

Знање и пороци били су далеко,
али су удружени стизали,
аз и буки гријали се
на боци комовице.

Мислио сам да ли му је
и за једну и за другу кривицу
једнака казна додијељена
на овом или оном свијету,
јер оба порока опијају, заносе
и памет окрећу.

СВЈЕДОЧЕЊЕ

Ћамилу Сијарићу

Записаћу како сам чуо,
нећу домишљати:

*Рекоши ми да након рата
ништа није остало,
ни камен на камену,
све је сагорјело и разграбљено.*

*Неким чудом у шуљој букви
сачувано је одијело.
Седам момака се у њему оженило.
Невјесте на згаришта довели.
И нема новца за који бих га продао.
Толико.*

ДИМЊАК

Једино страшније
од куће без дима
јесте кућа од које је остао
само димњак
(увијек има црње од црњег,
кажу у мом завичају).

Тај димњак је и крст
на којем је распето огњиште
и укућани,
свеједно коме се молили Богу;

а уједно је и споменик рушитељима.

ПРИЈАТЕЉИЦЕ

Сељанку сам видио
док је пред кравом ишла
и држала је за уже,

али тешко бих могао рећи
да сељанка води краву.

Више су наликовале
пријатељицама
што држећи се руку под руку
одлазе у вечерњу шетњу.

ПОДЕРОТИНЕ. РУПА

Каже Јехуда Амихај:
*кроз рану на мојим грудима
Бог извирује у свијет.*

Драги су ми ови стихови,
драг ми је Амихај,
пјесник народа Израилевог,

али јутрос угледах
сиромашног дјечака
и подеротину на његовом џемперу
и учини ми се
да нас је баш отуд,
кроз ту рупу,
Око Господње посматрало.

МИРИС ЉУДСКОГ

У многољудном граду,
гдје свако залудно
за својом срећом хрли;
ја као Бохумил Храбал,
голубове храним.

Прилазе ми
ти вјесници Духа светог,
најприје бојажљиво,
а потом, охрабрени,
скупи их се цијело јато.

Приближе се,
готово би се руком
могли додирнути,
али увијек одступницу
за узлет чувају –
јер исувише јак је
тај мирис људског.

У СИРОТИЊСКИМ КУЋАМА

Мирис сиромаштва
лијепи се за ноздрве
и у њима се
дуго задржава.

Болест је овдје
кућни љубимац.

Ту доћи треба:

на посрнулим вратима
разапети самољубље;

на грубоме лежају
учити се трпљењу.

ТРЕШЊА

Са наше
стогодишње трешње
отцијепила се грана.

Ипак на њој
укусни плодови
дозријевају.

Једући их, осјећам се
као младунче које
мртва мајка доји.

ЧАМАЦ, ЈУТРО

Јутрос, док сједих
у аутомобилу,
чекајући на паркингу
ни сам не знам шта,
тачно преда мном
заустави се камионет
који је возио пет-шест
мртвачких ковчега.

Онако отворени
личили су ми
на чамце за спасавање.

Било би добро, помислих,
ускочити у један од њих,
отпловити, ријешити се
сваке неизвијесности.

БОЛОВАОНИЦА

Остаци живота
склупчани под чаршавом.

Боце *из којих*
кайље милости.

Постеља у којој се
смрт гнијезди.

И анђео у бијелом
и клонпама
што лети
од једног краја ходника
до другог.

БОЈИШТЕ
(20 година послије)

По рововима се
таложe лишће
и заборав.

Комади најлона
и војничко ћебе
труну испод осакаћеног стабла.

Из јаме
коју је начинила експлозија
израста дивља трешња.

НОВО ГРОБЉЕ

Донедавно
то је била само њива.

А сад је то површина
кочићима и канапима
издијељена
на једнаке правоугаонике.

То је мрежа
у коју ћемо се
сви уплести:

неко као јагње,
а неко као звијер.

У НОЋИ

С муком ослушкујем
неподношљивост
сопственог дисања.

Премотавам траку
са увредама
доживљеним тога дана,

спуштајући главу
на јастучницу
умашћену као месарска кецеља.